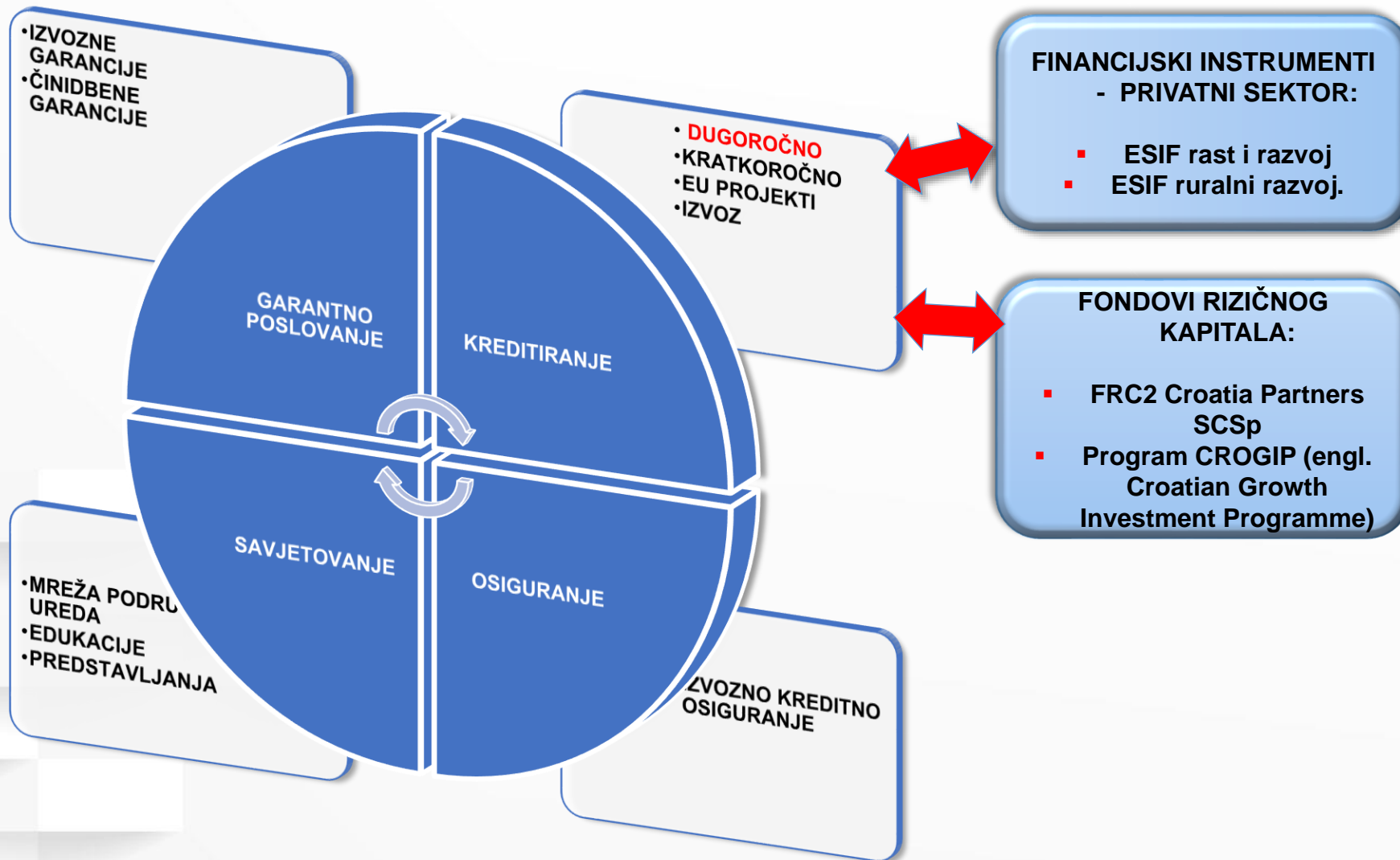


FINANCIJSKA PODRŠKA RAZVOJU GOSPODARSTVU HRVATSKE

HGK Županijska komora Dubrovnik,
„Sto pametnih tvornica”, 22.-24. rujna 2021. godine

- **Razvojna banka.**
- **U vlasništvu Republike Hrvatske.**
- **Neprofitna financijska institucija.**





PRAVILA KORIŠTENJA POTPORA:

- Podmirenje isključivo prihvatljivog troška
 - Jednak tretman – natjecanje, vanjski procjenitelji
- Ne kumulativnost – korištenje više izvora potpora za isti projekt
- Sufinanciranje – grant ne pokriva ukupne troškove
 - Bez prihvaćanja troškova nastalih prije prijave projekta

Kreditiranje

- Poduzetništvo mladih, žena, početnika
- Investicije privatni sektor
- EU projekti
- Obrtna sredstva
- Financiranje u suradnji s leasing društvima
- Financijsko restrukturiranje
- Izvoz:
 - Priprema izvoza
 - Kredit kupcu
 - Kredit dobavljaču

Fondovi rizičnog kapitala

KREDITIRANJE INVESTICIJA

KREDITIRANJE OBRTNIH SREDSTAVA

Namjena

Ulaganje u modernizaciju proizvodnje, nove tehnologije, širenje postojećeg poslovanja i izgradnju novih proizvođačkih kapaciteta

Financiranje tekućih obveza koje nastaju redovnim poslovnim aktivnostima (npr. sirovine i materijal, zalihe, plaće, potraživanja od kupaca i opće troškove).

Kamatna stopa

1,5; 2; 3 i 4% ovisno o programu, ciljanoj skupini poduzetnika, usmjerenosti izvozu, djelatnosti i području ulaganja.

2 i 3,5%, ovisno o rokovima zaduženja
1,75% najmanje za pripremu izvoza

Rok otplate

12 do 17 godina (uključujući i poček od 2 do 5 godina) ovisno o programu kreditiranja

Od 3 mjeseca do 6 godina

Način kreditiranja

Putem poslovne banke, izravno, po modelu podjele rizika i modelu podređenog duga

Putem poslovnih banaka

SUKLADNO JAVNO DOSTUPNIM UVJETIMA KREDITIRANJA HBOR-a

IZRAVNO

- Zahtjev se podnosi izravno
- Ugovaranje – izravno
- Suradnja za vrijeme otplate kredita

PUTEM
POSLOVNE
BANKE

- Zahtjev se podnosi putem poslovne banke
- Poslovna banka preuzima rizike naplate kredita
- Poslovna banka ugovara instrumente osiguranja

MODEL PODJELE
RIZIKA

- HBOR – osigurava dio sredstava, preuzima rizik razmjerno udjelu
- Poslovna banka osigurava drugi dio sredstava i preuzima rizik razmjerno tom udjelu

Ciljane skupine

- **Početnici:** prvi put osnivaju obrt ili društvo u skupini malog i srednje velikog poslovanja, samozapošljavaju se;
- **Mladi poduzetnici:** starosti do navršениh 40 godina, većinski vlasnici društva ili obrta, samozaposlenici su;
- **Žene poduzetnice:** većinske vlasnice obrta ili društva, samozaposlene;

Uvjeti financiranja

- Najmanji iznos: 200.000 kn
- Najveći iznos: 2.000.000 kn
- Kreditira se do 85% predračunske vrijednosti ulaganja
- Ne financira se PDV
- Rok otplate: do 12 godina, uključujući do 3 godine počeka.
- Kamatna stopa: **2%** godišnje, fiksna
- Za kredite do 700.000 kn moguće je kreditiranje do 100% predračunske vrijednosti bez PDV-a



- poslovni prihodi veći od poslovnih rashoda u prethodnoj poslovnoj godini
- tekuća likvidnost (kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze) > **0,6**
- koeficijent dugoročne financijske stabilnosti (dugotrajna imovina / kapital, rezerve + dugoročne obveze) < **1,2**
- najmanje **5%** poslovnih prihoda ostvareno na stranim tržištima, odnosno ostvarenjem najmanje **5%** noćenja inozemnih gostiju od ukupno ostvarenih noćenja u prethodnoj poslovnoj godini

-
- **Područja posebne državne skrbi** – sukladno Zakonu o područjima posebne državne skrbi (NN od 86/08. do 17/2015.).
 - **Potpomognuta područja** – jedinice lokalne samouprave razvrstane u I, II, III i IV skupinu sukladno Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 158/13).
 - **Brdsko-planinska područja** – sukladno Zakonu o brdsko-planinskim područjima (NN od 12/02. do 147/14.).
 - **Otoci** – sukladno Zakonu o otocima (NN 116/18.).
-

Djelatnosti ulaganja (investicije)	Izuzeca
<p>Područje A – Poljoprivreda i ribarstvo</p> <p>01 - Biljna i stočarska proizvodnja od 01.1 do 01.5 osim 01.15</p> <p>03 - Ribarstvo</p>	<p>01.15 Uzgoj duhana</p> <p>02 - Šumarstvo i sječa drva</p>
<p>Područje C – Prerađivačka industrija</p>	<p>11 - Proizvodnja pića od 11.01 do 11.06</p> <p>12 - Proizvodnja duhanskih proizvoda</p> <p>18 - Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa</p>
<p>Područje J – Informacije i komunikacije</p> <p>62 - Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima</p>	<p>sve ostale djelatnosti unutar područja J</p>

▪ Djelatnosti:

- kockarnice, kladionice i sl.
- proizvodnje, prerade i distribucije duhana i duhanskih proizvoda (osim primarne poljoprivrede)
- izdavanja novina, drugih povremenih izdanja
- proizvodnje i emitiranja radijskog i televizijskog sadržaja
- novinskih agencija
- agencija za oglašavanje i odnose s javnošću
- javnih bilježnika

▪ Namjene:

- koje uključuju životinje u eksperimentalne i znanstvene svrhe
- koje imaju negativan utjecaj na okoliš (osim ako nisu u značajnoj mjeri ublažene ili kompenzirane)
- isključivo financijske naravi
- projekti u području nekretnina koji se provode kao aktivnost financijskog ulaganja
- ulaganja ili dijelova ulaganja koji služe u osobne svrhe
- kupnje nekretnina i pokretnina od povezanih osoba
- ulaganja u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita
- ulaganja u trgovačke djelatnosti velikih poduzetnika
- ulaganja u sobe za iznajmljivanje i apartmane
- refinanciranja postojećih kredita ako se radi o investicijskom ulaganju

KAMATA

KRITERIJI

1,5% godišnje,
fiksna

Za poslovne subjekte koji su:

- tržišno konkurentni i
- ulažu u djelatnosti od posebnog interesa

2% godišnje,
fiksna

Za poslovne subjekte koji su:

- tržišno konkurentni i
- ulažu na posebna područja RH

3% godišnje,
fiksna

Za ostale poslovne subjekte

MOGUĆA SNIŽENJA

KRITERIJI

- 0,2 p.b.

Za zapošljavanje mladih.

Do 1,5 p.b.

Uz subvenciju Županije / Grada / Općine.

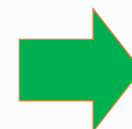
Do 1 p.b.

Za kredite iz NCCF kreditne linije za financiranje prirodnog kapitala*.

* Moguća se umanjena kamatne stope odnose po kreditnim programima u izravnom odobrenju kredita.



FINANCIRANJE PRIRODNOG KAPITALA JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA



OSIGURANA JE TEHNIČKA PODRŠKA U
RAZVOJU PROJEKATA ULAGANJA TE
PROCJENE STUPNJA UTJECAJA PROJEKATA
NA OČUVANJE OKOLIŠA!

KREDITNI PROGRAMI:

Investicije javnog sektora
Investicije privatnog sektora
EU projekti
Poduzetništvo mladih, žena i početnika

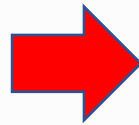


SMANJENJE REDOVNE KAMATNE STOPE
POJEDINOG PROGRAMA ZA
0,25, 0,50 ILI 1,00%

DOSTUPNO OD 7.2.2020. GODINE

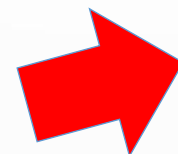
JLPRS:

**8 ŽUPANIJA
11 GRADOVA
6 OPĆINA**



Subvencije kamatnih stopa:

- Kamatne stope – sukladno uvjetima programa kreditiranja HBOR-a:
 - Poduzetništvo mladih, žena, početnika
 - Investicije privatni sektor
 - EU Projekti
- Subvencije: **1, 1,5 i 2%**
- Izravno kreditiranje i/ili putem poslovnih banaka
- Sukladno odredbama posebnih ugovora o suradnji JLPRS i HBOR-a



**ESI PROJEKTI -
PREFINANCIRANJE**



**FINANCIJSKI
INSTRUMENTI**

CILJ HBOR-a:

- Olakšati i poticati apsorpciju ESI fondova te posredno doprinijeti održivom razvoju i uravnoteženom gospodarskom rastu
- Postati prepoznatljivi kao ključan i kvalitetan partner za EU sufinanciranje među korisnicima EU projekata te drugim relevantnim dionicima

KAKO?

**1. KREDITNO
POSLOVANJE**

**2. GARANTNO
POSLOVANJE**

**3. INFORMATIVNA ULOGA
I PARTNERSTVO S
KLJUČNIM DIONICIMA**

Korisnici kredita

Korisnici koji zadovoljavaju uvjete natječaja u okviru kojeg podnose zahtjev, odnosno:

- **Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi) ili**
- **EU poljoprivredni i ribarstveni fondovi**

Namjena

Financiranje troškova provedbe projekta, koji obuhvaćaju:

- dio projekta koji će se financirati sredstvima ESI fondova - prihvatljivi izdaci
- izdatke koji su dio projekta, a koje nije moguće kandidirati za ESI fondove.

Iznos

Najniži iznos kredita je ograničen na 80.000,00 kuna. Najviši iznos kredita nije ograničen.

Kredit se odobravaju u kunama, uz valutnu klauzulu u EUR.

Kamatna stopa

Najmanje **1,7%** godišnje za kredite na rok do 10 godina, odnosno **1,9%** godišnje na rok dulji od 10 godina (ovisno o kreditnom rangu klijenta, rangu instrumenata osiguranja i roku otplate kredita).

Rok otplate

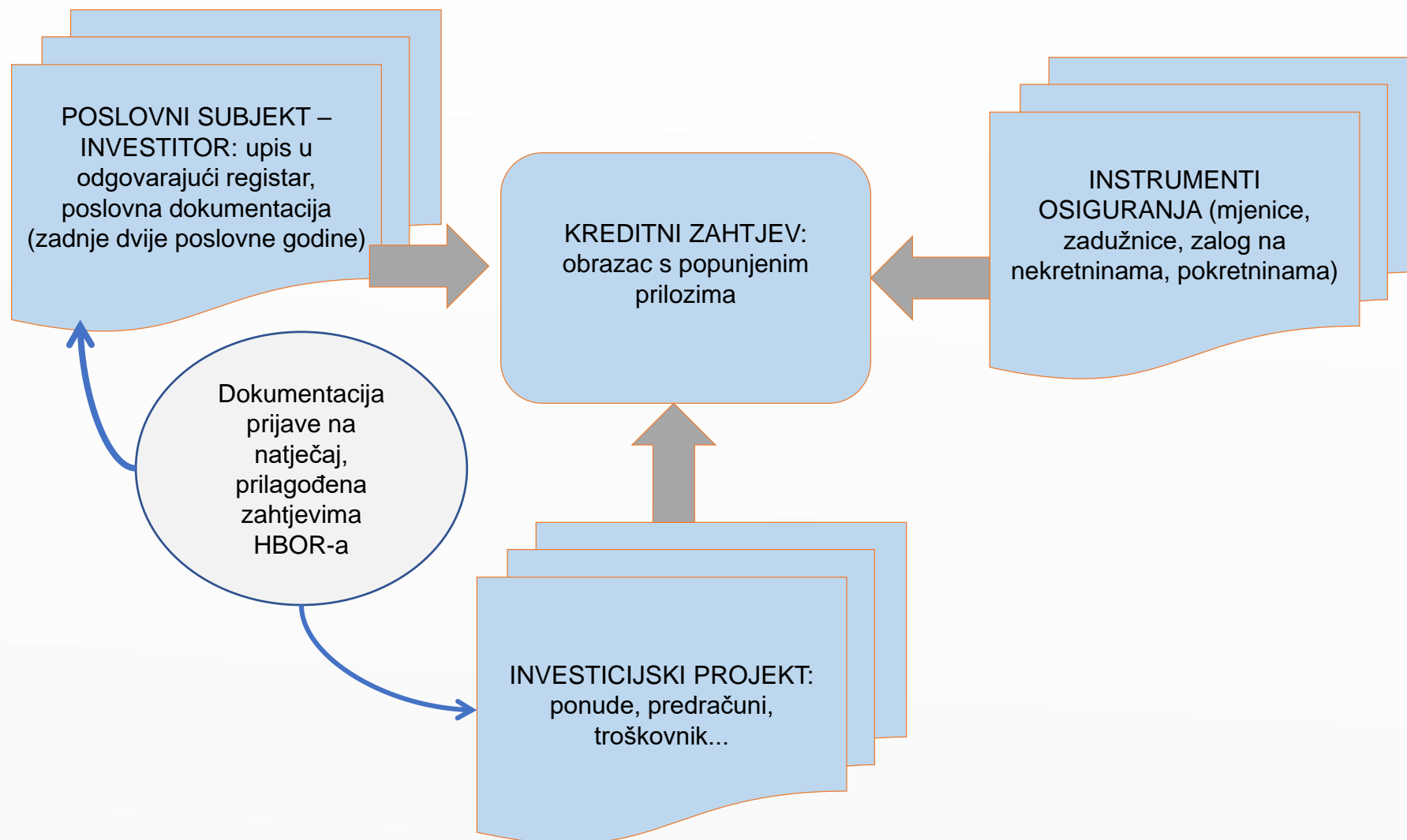
Do 15 godina, uključujući do 3 ili 5 (za podizanje i/ili restrukturiranje dugogodišnjih nasada) godina počeka

Način kreditiranja

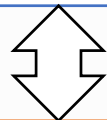
Izravno i putem poslovnih banaka

Ostalo

Predviđena je mogućnost izdavanja bankarske garancije za povrat predujma iz EU darovnice



MALI I SREDNJI PODUZETNICI



Ograničen pristup izvorima financiranja:

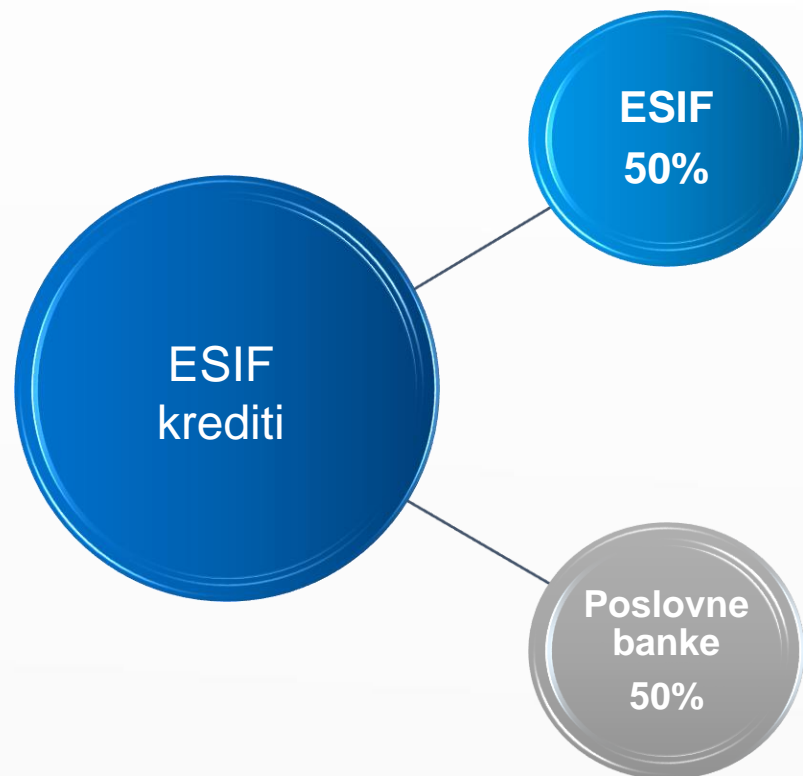
- visoki troškovi zaduživanja
- nedostatni instrumenti osiguranja
- poslovne banke nesklone rizicima
- prezaduženost
- nedovoljno razvijeno tržište kapitala



FINANCIJSKI INSTRUMENTI:

ESIF Krediti za rast i razvoj





- Fond sredstava ESIF-a kojima upravlja HBOR, a koja se stavljaju na raspolaganje poslovnim bankama uz kamatnu stopu od 0%.

Pojedinačni krediti krajnjim primateljima ugovaraju se iz sredstava izvora ESIF-a i sredstava iz izvora poslovnih banaka u omjerima 50:50.

- Sredstva privatnog doprinosa financijskom instrumentu koja osiguravaju poslovne banke po tržišnim kamatnim stopama.

**Privredna banka Zagreb d.d.
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Zagrebačka banka d.d.**

KRAJNJI KORISNICI	MSP u fazi rasta i razvoja.
NAMJENA KREDITA	<p>a) Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu te prijenos vlasničkih prava (business transfer):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnivačka ulaganja ▪ Zemljište i građevinski objekti ▪ Oprema i uređaji <p>b) Obrtna sredstva povezana s aktivnostima razvoja i širenja poslovne aktivnosti korisnika (do maksimalno 30% iznosa kredita).</p>
PRIHVATLJIVI SEKTORI	<p>Industrija (Prerađivačka industrija) Turizam (Djelatnosti pružanja smještaja) Ostali (Kreativna industrija, usluge temeljne na znanju)</p>
NAJNIŽI IZNOS KREDITA	100 tisuća EUR u kunskoj protuvrijednosti.
NAJVIŠI IZNOS KREDITA	3 mil EUR u kunskoj protuvrijednosti, a za sektor turizma do 10 mil EUR u kunskoj protuvrijednosti.
ROKOVI OTPLATE	Do 12 godina, uključivši do 2 godine počeka, a za sektor turizma do 17 godina, uključivši do 4 godine počeka.
KORISTI	Niske kamatne stope, oslobođenje od plaćanja naknada (za obradu zahtjeva, rezervaciju sredstava).

Nezavisna procjena
tržišnih nedostataka u
financiranju poljoprivrede,
prerađivačke industrije i
šumarstva



Ograničenja:

- poslovne banke – selektivan pristup financiranju
- visoki troškovi zaduživanja (kamate, naknade)
- prezaduženost i nedostatak vlastitih sredstava
- nedostatni instrumenti osiguranja
- nužna značajnija ulaganja u opremu
-



FINANCIJSKI INSTRUMENT:

**“INVESTICIJSKI KREDITI ZA
RURALNI RAZVOJ”**



Namjena

Ulaganja u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu, a sve u skladu s prihvatljivim namjenama po pojedinoj podmjeri PRR. Financiranje obrtnih sredstava povezanih s ulaganjem (do 30% prihvatljivih troškova ulaganja ili 200.000 EUR, ovisno o tome koje je iznos viši).

Korisnici kredita

Poljoprivrednici i prerađivači poljoprivrednih proizvoda te subjekti koji djeluju u sektoru šumarstva, a što obuhvaća sljedeće organizacijske oblike:

- obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG),
- obrt registriran za obavljanje poljoprivredne djelatnosti,
- trgovačko društvo (uključujući proizvođačke organizacije),
- zadruga (također uključujući proizvođačke organizacije).

Iznos

Najniži iznos kredita je 50.001 EUR-a, u kunskoj protuvrijednosti.
 Najviši iznos kredita je 1 milijun EUR-a u kunskoj protuvrijednosti.
 Valuta kredita: u kunama ili u kunama s valutnom klauzulom.

Kamatna stopa

Prosjeck zbroja kamatne stope na dio Programskog doprinosa (0%) i kamatne stope na dio sredstava poslovne banke (prema ponudi u javnoj nabavi).

Rok otplate

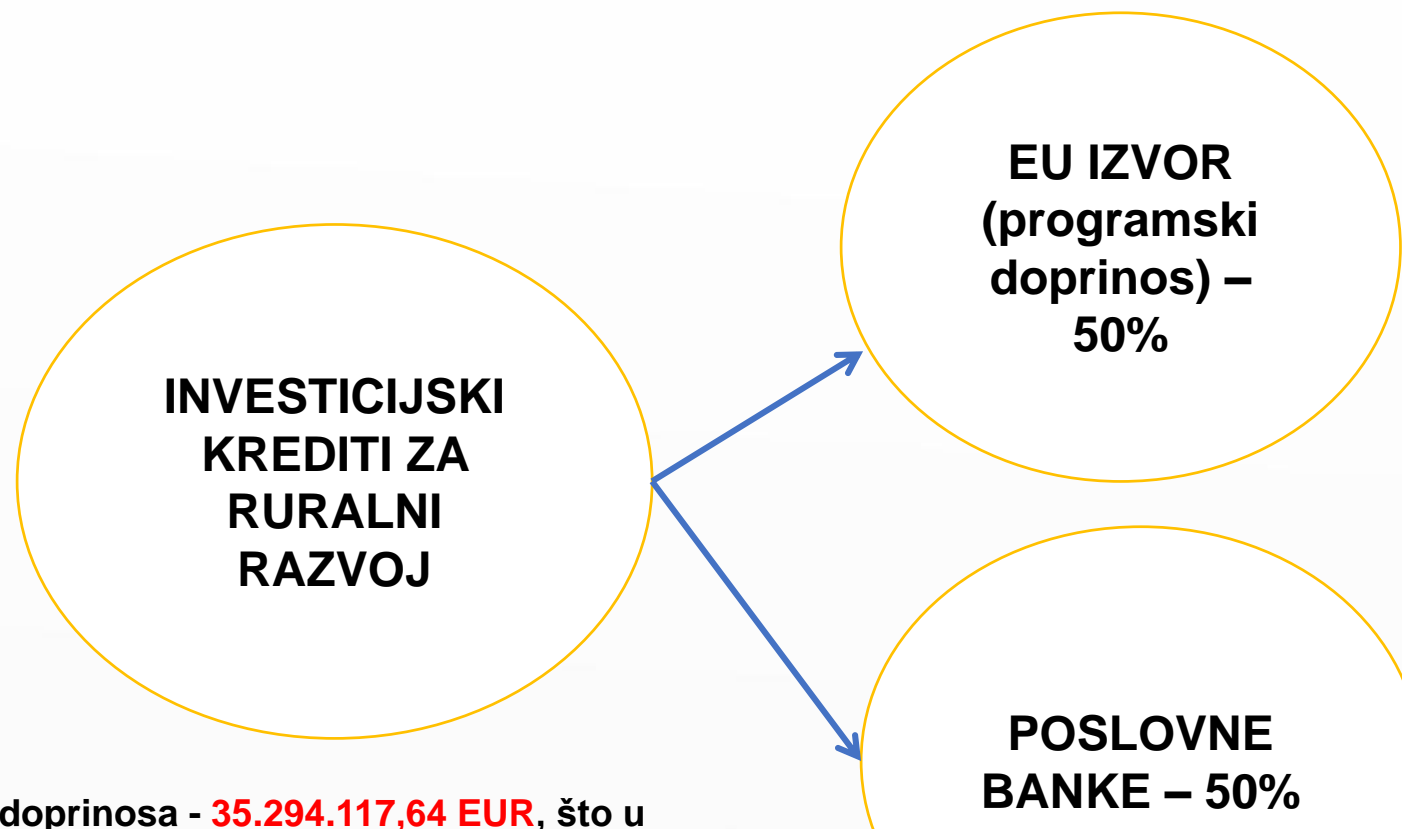
Do 15 godina, uključujući do 3 , odnosno 5 (za podizanje i/ili restrukturiranje dugogodišnjih nasada).

Način kreditiranja

Putem poslovnih banaka.

Dodana vrijednost

Niska efektivna cijena financiranja, što se ostvaruje kroz nisku kamatnu stopu te oslobođenje od plaćanja naknada koje se uobičajeno naplaćuju prilikom odobrenja i korištenja kredita.
 Vlastito učešće korisnika kredita u investiciji iznosi minimalno 10% ukupne vrijednosti investicije bez PDV-a, a moguće je financirati i do 100% ukupne vrijednosti investicije bez PDV-a (za sektor mljekarstva moguće bez učešća), sve sukladno procjeni poslovne banke.



**Privredna banka Zagreb d.d.
OTP Banka d.d.
Zagrebačka banka d.d.**

- Iznos Programskog doprinosa - **35.294.117,64 EUR**, što u protuvrijednosti u nacionalnoj valuti iznosi 268.235.294,06 HRK (sredstva EPFRR u iznosu od 228.000.000,00 HRK, nacionalna sredstva u iznosu od 40.235.294,06 HRK).
- Financijski posrednici (banke) osiguravaju iznos koji odgovara Programskom doprinosu, umanjenom za iznos upravljačkih troškova i naknada HBOR-a i finansijskih posrednika. Na ovaj način postiže se efekt poluge od 2x.

- **Ulaganja u temeljni kapital društava.**
- **Društva ne kotiraju na burzi.**
- **Postoji potencijal da se poslovanjem ostvare visoke stope rasta u razdoblju 3 do 7 godina.**
- **Ulaganja pretpostavljaju aktivnu ulagačku strategiju društva za upravljanje FRK.**



- **Podrška poduzetničkoj aktivnosti društva**
- **Osiguranje financijskih sredstava i poslovnih vještina & znanja**
- **Osiguranje dugoročnih prinosa iskorištenje tržišnih prilika**

- „Izdašnost” financiranja
- Pomoć u procjeni rizika ulaganja & poslovanja
- Bez plaćanja po osnovi otplate duga
- Bez instrumenata osiguranja
- Pomoć iskusnih menadžera u djelatnosti / tržištu



- Ograničenost vlasništva
- Vrijeme potrebno za pronalazak investitora i pregovore
- Visoki ukupni troškovi vlasničkog financiranja
- Formalizirana upravljačka struktura (uprava, nadzorni odbor...)

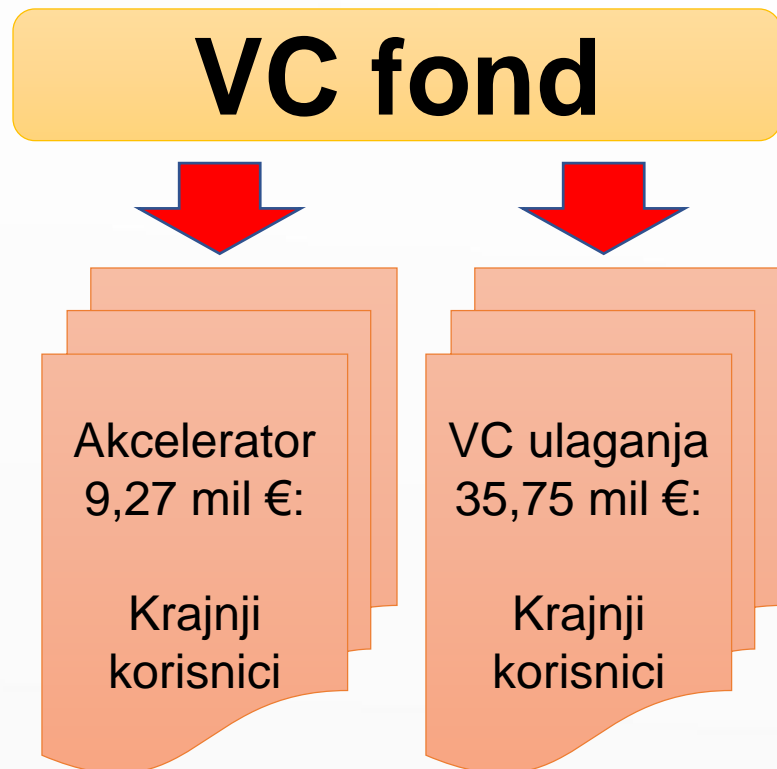
FRC2 Croatia Partners
SCSp - VC fond

CROGIP -
Croatian Growth
Investment
Programme

- Izvor sredstava: ESIF Financijski instrumenti, suradnja s Europskim investicijskim fondom
- HBOR je jedan od ulagača u fondove, ne sudjeluje u izboru poslovnih subjekata u koje će fondovi ulagati
- Otvorene su prijave za oba programa

**ULAGATELJI
(EIF, HBOR, drugi
institucionalni
ulagači)**

- VC fond FRC2 Croatia Partners SCSp - ESIF fond rizičnog kapitala - Croatian Venture Capital Initiative - CVCi
- Osnovan je u Luksemburgu u lipnju 2019. s trajanjem od 10 godina (moguće produljenje 2 godine)
- EIF je najveći ulagač - Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU delegiralo je EIF-u provedbu instrumenta (Croatian Venture Capital Initiative - CVCi) sa sredstvima koja je RH dobila iz ESIF fonda za ovu namjenu.
- Ciljano tržište VC fonda je „**seed, early stage i start-up**“ tržište prihvatljivih krajnjih korisnika u RH.



Akcelerator komponenta

- početno financiranje poduzetnika u nastajanju
- istraživanje, procjena i razvoj početnog poslovnog modela
- model je u faza ideje ili već razvijenog proizvoda koji nije komercijaliziran
- iznosi ulaganja od 10 do 200 tisuća EUR.

VC komponenta

- nastavak ulaganja u uspješne projekte iz prethodne komponente te
- ulaganja u druga inovativna poduzeća u ranoj fazi rasta
- iznosi ulaganja do maksimalno 3 milijuna EUR.

Neki od projekata u portfelju Fonda



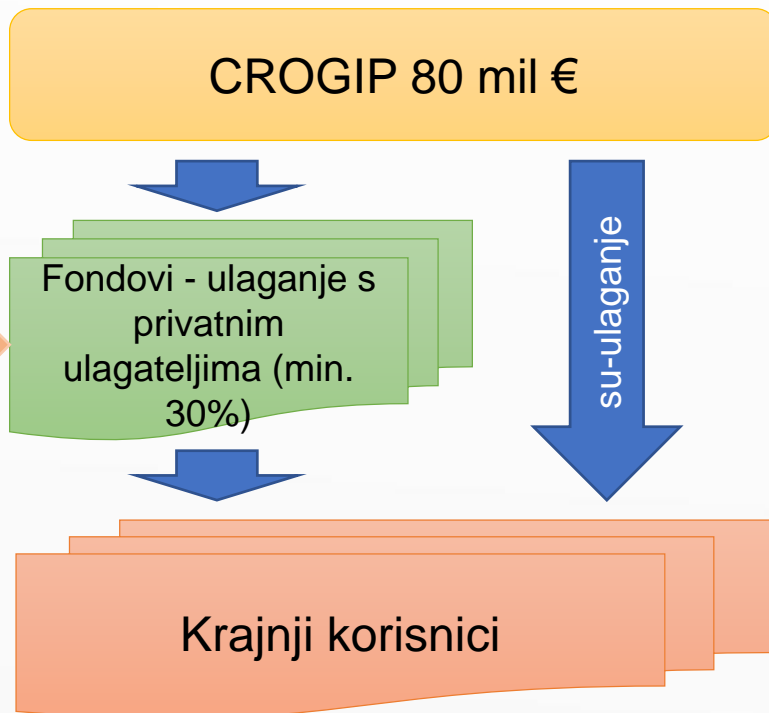
oradian°



She's well.



- Prihvatljivi krajnji korisnik VC fonda je MSP koji:
 - nije listan (na burzi) u vrijeme inicijalnog ulaganja VC fonda,
 - je registriran u RH i posluje u RH u vrijeme ulaganja (uključujući i naknadno ulaganje) VC fonda,
 - nije poduzetnik u teškoćama u vrijeme ulaganja VC fonda (uključujući naknadno ulaganje).
- Fondom upravlja FRC2 GP Sarl (Fil Rouge Capital)
- Fond je od osnivanja pregledao preko 1300 prilika za ulaganje.
- Zainteresirani se Fondu mogu javiti putem Internet stranice:
 - <https://filrougecapital.com/> popunjavanjem upitnika ovisno o stupnju razvoja poduzeća.
- HBOR ne sudjeluje u radu društva za upravljanje niti utječe na odabir poduzetnika u koje će se ulagati.



Fondovi u okviru CROGIP-a ulagat će većinom u rastuća (growth) poduzeća osnovana u RH i:

- većinu poslovnih aktivnosti obavljaju u RH i/ili
- planiraju investiciju usmjerenu ka uspostavi značajnih, dugoročnih aktivnosti u RH.

Veličinom odgovaraju definiciji:

- srednjeg ili malog poduzeća ili malog poduzeća srednje tržišne kapitalizacije ili poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i
- nisu u sjemenskoj (seed) ili početnoj (start-up) fazi poslovanja.

Aktivnosti im nisu usmjerene:

- aktivnostima u sektorima u dokumentu „[Guidelines on the EIF Restricted Sectors](#)“ i
- ne djeluju u financijskom sektoru (izuzev informacijsko-tehnoloških poduzeća) ili u posredovanju nekretninama.

Kroz CROGIP postoji i mogućnost direktnog ulaganja u poduzetnike kroz su-ulaganja (co-investment) uz fondove rizičnog kapitala i druge ulagatelje.

- EIF je temeljem Ugovora s HBOR-om objavio javni poziv za iskazivanje interesa za osnivanje fondova rizičnog kapitala.
- Odaziv na natječaj bio je iznad očekivanja EIF-a te je EIF nakon provedenih internih procesa odabrao uložiti u tri fonda:
 - [Prosperus Growth Fund](#),
 - [Adriatic Structured Equity Fund](#)
 - [Croatian Mezzanine Debt Fund](#)
- Očekuje se da će sva tri fonda zajedno prikupiti ukupno 205 milijuna EUR koja će ulagati sukladno svojim investicijskim strategijama najvećim dijelom u RH poduzetnike.
- Prosječan iznos ulaganja u pojedino poduzeće: od 2 do 8 milijuna EUR.
- HBOR ne sudjeluje u radu društva za upravljanje niti utječe na odabir projekata u koje će se ulagati.



Područni uredi:

- izravan pristup korisnicima kredita
- regionalna prisutnost HBOR-a
- Savjetovanje i informiranje korisnika HBOR-ovih programa i proizvoda



HRVATSKA BANKA
ZA OBNOVU I RAZVITAK

HVALA NA PAŽNJI!

www.hbor.hr

kreditiranje@hbor.hr; ruralni.krediti@hbor.hr

Strossmayerov trg 9

10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: +385 1 4591 666

Fax: +385 1 4597 831

Područni ured za Dalmaciju

mkrneta@hbor.hr

Cvite Fiskovića 5

(Ekonomski fakultet u Splitu)

21000 Split, Hrvatska

Tel: +385 021 430 732; 456 010

Fax: +385 021 456 002